

De Historische Vereniging Oud-Beijerland

Opgericht 30 september 1997
Beschermheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

website: www.hvobl.nl

jaargang 22 december 2019

nummer 77

Bestuur

P.J. in 't Veld, *voorzitter*
(0186) 61 75 23

A.W. de Groot, *secretaris*
Willem Vrijlandstraat 75,
3262 GN Oud-Beijerland
mail: a.groot21@upcmail.nl
(0186) 61 54 25

H.M. Dijkstra, *penningmeester en ledenadministratie*
mail: historischeverenigingobl@gmail.com
(0186) 61 69 06

L. van der Meer, *lid*
(06) 43 89 41 14

Redactie Beijerlandsche Berichten

Pieter Jan in 't Veld
Jan Paul van der Spek

Beijerlandsche Berichten verschijnt 4 x per jaar

Ons archief, het
Historisch Informatie Punt (HIP)
is gevestigd in de
Openbare Bibliotheek
Steenenstraat 24, Oud-Beijerland
Open: elke 2^e donderdag van de
maand van 14.00 tot 16.00 uur.
Buiten deze tijden contact:
A. van den Berg (0186) 61 42 40

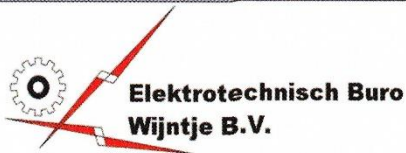
Contributie
Minimaal € 10,- per jaar

Rekeningnummer
NL16 RABO 0351 187 103
t.n.v. HVO, Oud-Beijerland
Buiten de regio wordt de
Beijerlandsche Berichten per post
verzonden en brengen wij € 4,-
kosten in rekening

ISSN 2210-8645

Inhoudsopgave

Van de Bestuurstafel	3
Een opmerkelijke 'Nieuwjaarsbrief' aan het gemeentebestuur <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	4
Humane straffen (slot) <i>Harry Aardoom</i>	7
Foto's vanaf de watertoren	10
De ambachtsheerlijkheid in de 18e eeuw (slot) <i>Jan P. van der Spek</i>	12
Kinderen in kranten	17
Foto's van toen en nu	18
De andere roomboterfabriek <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	20
Aanwinsten <i>Alie van den Berg</i>	23

Bij elektrotechnisch bureau **Wijntje** kunt u terecht voor al uw elektrotechnische installatiewerkzaamheden zoals onder andere:

- Licht- en kracht installaties
- Data netwerken • Noodverlichting
- Zwakstroom- en intercom installaties
- Keuren van elektrische apparaten
- Reparatie van witgoedapparaten
- Zowel voor bedrijven als particulieren

West-Voorstraat 14 3262 JP Oud-Beijerland 0186-612802 info@wijntjebv.nl www.wijntjebv.nl

Van de Bestuurstafel

Voor u ligt alweer de laatste “Beijerlandsche Berichten” van 2019, als je zo terugkijkt besef je dat een jaar weer zo voorbij is en alweer behoort tot de historie.

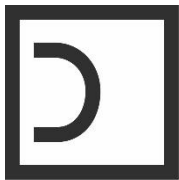
Volgend jaar vieren we 75 jaar bevrijding. In de aanloop hierna toe, vragen wij aan u die deze periode hebben meegemaakt om uw verhalen over de bevrijding van ons dorp met ons te delen. Voor plaatsing in de “Beijerlandsche Berichten” volgend jaar. Vertelt u het verhaal en wij plaatsen het.

Heeft u nog foto's of andere documenten, wij willen ze graag inscannen voor ons archief, zodat deze periode wordt vastgelegd voor het nageslacht.

Drie leden van onze vereniging hebben onlangs een cursusdag bezocht bij het Kadaster en kunnen nu gegevens uit het Kadaster gebruiken. Dit is een grote stap om goed onderzoek te doen naar panden in ons dorp.

Wij willen u nog even wijzen op de advertentie van makelaar de Jong in de “Beijerlandsche Berichten”. Zeker als u van plan bent binnenkort een huis te kopen of te verkopen bij deze makelaar. Hij geeft, als u dit aangeeft, een bonus aan onze vereniging.

Wij wensen u goede kerstdagen en een voorspoedig 2020.
Het bestuur

DUIFHUIZEN

Tassen & koffers

Een opmerkelijke 'Nieuwjaarsbrief' aan het gemeentebestuur

Pieter Jan in 't Veld

Veel gemeentebesturen ontvangen in het nieuwe jaar vanuit de burgers goede wensen. In het nieuwe jaar 1898 schreef een onbekende inwoner wel een heel opmerkelijke brief aan het gemeentebestuur.

"Wel Edele Achtbare Gemeenteraad

En verder gegoedde en na de wereld gezegende inwoners van Oud-Beijerland.

Deze schrijver.

Gevoeld zich gedwongen door behulp deze Heeren der sluimerende gemeente eens wakker te schudden. Want het schijnt dat ge slaapt. O, wel bedeelde der aarde ziet gij dan niet in uw dorp de menschen met vermagerde kaken rond kijken van waar de hulp komen zal?

Ziet gij niet de geene die geen werk hebben?

Ziet gij niet de vrouw die hier of daar neerzinkt van zwakheid kan het anders?

Ziet gij niet de gezinnen waar de vaders gaan arbeiden en niet meer dan f 2,50 of op zijn hoogst f 3,-- verdienen.

Ziet gij niet de moeders tranen storten omdat zij hunne kinderen met half genoeg eten van bed naar school moeten sturen? Ziet gij niet de geene die doorgeen bakker meer geholpen kunnen worden.

O, ziet gij niet dat in deze gemeente in verscheidene gezinnen veel hulp noodig is. Ziet gij niet de geene die daar s avonds langs de deur om een footje gaan. En dan ten laatste komt gij niet in woningen waar niet aan gedacht word dat zij gebrek hebben die niet langs deuren durven gaan hun nood voor de menschen niet durven klagen en soms het felst door honger kou en naaktheid geteisterd worden? Hoordt gij niet van kruideniers, bakkers en huisbazen dat zij geen cent ontvangen; hoe kan het anders. De meeste hebben geen werk, die noch werk hebben verdienen zoo weinig dat zij die eenige kinderen hebben te nauwnood voor brood en kolen kunnen zorgen dus dan moet huisbaas en winkelier wachten. En wat word dan gezecht, dat is on deugend volk die hale maar, zij betalen niet enzovoorts maar hoe kunnen zij t ontbreekt over al aan.

En daar het hier een gemeente is met veel gegoedde lieden is het wel treurig dat er niet een helpende hand word uit gestoken. Maar neen die heeren met die lange warme jassen aan denken dat gaat zoo goed, andere jaren drong de vorst te deelen, maar nu is t open weer. Nu kunnen zij slik eten. O, ongelukkige gaat niet voort. Nu eet je lekker, je drinkt maar de beste wijn om dik te worden, gebouwd maar paleizen tot woningen je vergadert maar schatten: je sluit je deuren des nachs maar goed dicht, voor dieven ja leg je wapens op tafel om je zelve bij in braak te verdedigen.

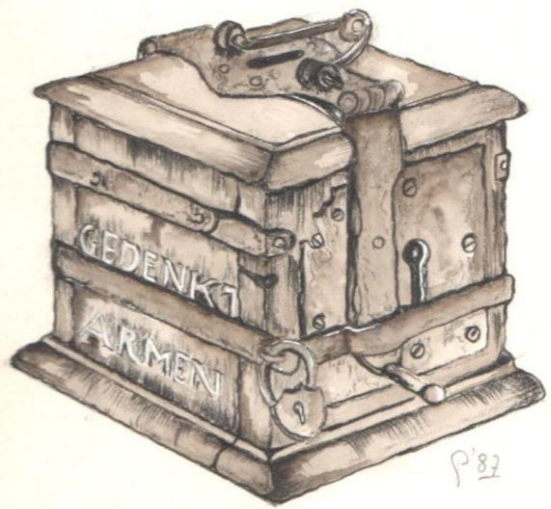
Maar, O, o, een maal komt ook bij u de grootte rechter, die voor geen geslote deur blijft of voor geen wapens terug deinst, maar dan zult ook gij rekenschap moeten afleggen van uw rentmeesterschap.

O, verhardt u niet op dat het niet gaat met u als met de rijke man die Lazerus verzoekt het uiterste zijn vingers in het water te

dopen en zijn tong te verkoelen, maar toen werd hij bespot, die had ook alle lusten der wereld genoten, doch zijne ziel had er schade bij.

O, gezegende der aarde: dat de God die u geschapen heeft in Adam ons aller voor vader u door zijn Geest het hart komt te openen en eene milde hand aan uw schaapachtig lichaam te openen om den hulpbehoevende bij te staan niet in mijn voordeel: maar ten voordeele van het lijdende armen; en hier nammaals tot vrede voor uwe zielen.

Is de wensch der onbekende schrijver.....”.

Wie nu de onbekende schrijver of schrijfster is, is niet achterhaald. Wat we wel kunnen constateren is dat het in ieder geval een onderlegde inwoner is, die inzicht heeft wat zich achter de voordeur van de aller armste inwoners afspeelt en ook niet bang is, zijn of haar mening te ventileren.

Bron: gemeentelijk archief inv. no. 282

Voor een onafhankelijk

Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

kooiman
 AUTOBEDRIJF

www.makocleaning.nl

mako

cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiverwijdering

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
 Telefoon 0186 - 619 500

Humane straffen (slot)

Harry Aardoom

In vorige nummers van Beijerlandsche Berichten werden al delen van ‘Humane straffen’ geplaatst. In het onderstaande volgt een vierde (en laatste) deel met voorbeelden uit het rechtsarchief van Oud-Beijerland.

7. Galeiboef

De marine van de Zeven Provinciën had omstreeks 1589 - 1604 twee galeischepen. In 1589 werd er iemand door de hoge vierschaar van het Land van Strijen voor ‘een derde eeuw’, dus voor 33 jaar, verbannen naar de galei (14). Met de twee galeischepen werd in 1603 zelfs in een zeeslag nabij Sluis, destijds aan gelegen aan de Westerschelde, een overwinning op de Spanjaarden geboekt. Het bestuur van Holland had al eerder alle hoge vierscharen verzocht goed op te letten of zij onder de te vonnissen boeven geen geschikte kandidaten vonden die als roeiers konden worden ingezet. Dit verhaal is interessant omdat er op 19 Juli 1601 door de hoge vierschaar van Oud- en Nieuw-Beijerland inderdaad een boef naar de galeien werd verwezen (15). Het betrof Jacop Dirck Hermansz, alias “pytpet en muts”, 40 jaar oud, afkomstig uit Hulst. Hij had lange tijd samen met twee bijzitten in het district bedelend rondgezworven en hier en daar wat gestolen. Ze leidden een rommelig leven. Eén van zijn vriendinnen was nu samen met hem opgepakt, Mayken Jansdochter, 40 jaar oud, geboren in Oude Tonge.

De reden van aanhouding was dat het stel wat textiel had gestolen uit het bakhuis van Adriaen Jansz op Piershil, en bij Adriaen Cornelisz Kindermaker in Oud-Beijerland.

Welnu, de baljuw van de hoge vierschaar van Oud- en Nieuw-Beijerland, Jeronimus Manrique, eiste zoals elders gebruikelijk geselen, brandmerken en vervolgens gedurende twaalf jaar roeien op de galei. Dus was zijn eis dat Jacop Dirck Hermansz mooi zou kunnen worden geplaatst op de galei van kapitein Joorthout van Beurdt, op een van de twee galeien die Holland op dat moment als marineschepen rijk was.

Maar aan Jacop Dirck Hermansz was een advocaat toegewezen, procureur Pieter Jacobsz Swartpaert. Dat was in die tijd uitzonderlijk. Het kwam elders niet voor dat een arme boef een advocaat kreeg toegewezen. Mogelijk was het door zijn goede verdediging dat de schepenen, die na de eis van de baljuw

immers het definitieve vonnis moesten vellen, uitkwamen op een milder vonnis. Geselen en brandmerken schrapten ze, en het werd uiteindelijk maar twee jaar roeien op de galei. Hij kon zich nuttig maken voor het land, '... gebannen ten dienste van Landen'. Dat wilde zeggen, als hij eerst '... op de dyck, met gebogen knyen, ter aensyen van eenen yegelycken te bidden Godt ende Justitie om vergiffenisse ...'

En Mayken Jansdochter? Wel, die moest 'de steen dragen'. Dat was een middeleeuwse straf. Ze moest het dorp rond lopen met twee stenen van elk plm 16 kilo zwaar, met elkaar verbonden door een ketting. De ketting ging om de hals waardoor de stenen over de schouders naar voren hingen. '... met de steenen om haeren hals gedaen zynde, daer mede ... te gaen lancx de Voorstraete over de Steenbrugge, tot wederomme by de ... kake (het schandblok)'.

Een ander verhaal leverde in 1607 een galeiboef voor "s Lands galei" op. (16). Aeriaen Cornelisz, inwoner van Oud Beijerland, was een driftig man met losse handjes. Dat hadden niet alleen al heel wat dorpsgenoten aan den lijve ondervonden, maar in 1603 kreeg ook zijn hoogzwangere vrouw Aechtge Claes er van langs. Aeriaen was er van overtuigd dat het kind waarvan zijn vrouw zwanger was niet van hem was maar van een van de andere dorpelingen zoals bijvoorbeeld 'Van Willem Willemsz, Cornelis Huygensz, ende andere meer sulcx'. Zoek maar uit, maar het kind was wel in hoererij verwekt, daarvan was Aeriaen zeker. Dus hij sloeg en schold zijn vrouw, en dreigde haar dat, als ze het overspel niet zou bekennen, hij haar zou doodsteken.

Op 22 Juni 1603 stond hij voor de baljuw en schepenen van de hoge vierschaar Oud- en Nieuw-Beijerland. Hem werd verweten dat hij zijn vrouw '... qualyck tracteert met smijten, slaen ende schelden.'

Na alles wat hij inmiddels andere dorpelingen had aangedaan was dit iets dat de emmer deed overlopen. De baljuw eiste dat hij zou worden geselsd, waarna Aeriaen voor acht jaren zou worden verbannen naar de galeien. Want kwam dat prachtig uit, hij zou welkom zijn op de galei van de Zeven Provinciën van kapitein Jony Bartelen.

Maar de schepenen velden als vonnis dat hij 'met gebogen knyen ende blooten hoofde ende met gevouden handen' in het openbaar God en Justitie om vergeving zou vragen. Hij moest beloven voortaan zijn vrouw met rust te laten, hij mocht haar niet meer uitschelden en mishandelen. Evenzo moest hij in het vervolg ook andere mensen behoorlijk en eerlijk behandelen. Zo niet, dan zou

hij zonder verder vonnis meteen voor twee jaren op de galei worden geplaatst.
`... sonder eenyge vordre sentensien.'

Op 12 Juni 1607, vier jaar later dus, stond Aeriaen weer voor het hekje. Hij had zijn niet aan zijn belofte gehouden, maar was gewoon doorgegaan met andere mensen bedreigen en mishandelen. Zo had hij in 1607 ene Bastiaen Arentsz (Ariensz) bedreigd, hem vervolgens enige tijd daarna op diens eigen werf opgewacht en hem zonder waarschuwing willen steken met zijn mes. Bastiaen had hem zich van het lijf kunnen houden door zich te verweren met een hooivork. Evenzo had hij voerman Pieter Symonsz in 1606 op diens eigen wagen met een mes bedreigd. Kortom, hij is volgens de afspraak uit 1603 in 1607 gedurende twee jaren roeier geworden op een van 's Lands galeien. Hier was de hoge vierschaar gauw mee klaar.

Dit had dus in 1603 een voorwaardelijk vonnis betroffen. Opmerkelijk, want ik ben een voorwaardelijk vonnis vóór 1800 nergens anders tegengekomen. De hoge vierschaar van Oud- en Nieuw-Beijerland vonnist niet alleen humaan, maar was bovendien in dit opzicht zijn tijd vèr vooruit.

bron:

(14). N.A. (3.03.08.184). ORA inv.nr. 31, 17 Juni 1589.

(15). N.A. (3.03.08.134). ORA inv.nr. 2, 19 Juli 1601, fol. 133 – 136.

(16). N.A. (3.03.08.134) ORA inv.nr. 2, 22 Juni 1603, fol. 150 –151 en 12 Juni 1607, fol. 170 – 170.

H. HOOGVLIET totaalonderhoud

Schilderwerken, van advies tot een uitstekend eindresultaat

Voor al uw glas- en schilderwerken krijgt u bij ons vakkundig advies. Dankzij onze ervaring en kennis van nieuwe materialen en producten kunt u vertrouwen op een uitstekend eindresultaat. Uiteraard met erkende AF-garantie.

Kies voor kwaliteit!

www.hhoogvliet.nl

gevestigd te Spijkenisse en Oud-Beijerland
Randweg 1 • 3201 VN Spijkenisse
T. 0181 - 61 54 54 • F. 0181 - 61 58 19

Foto's vanaf de Watertoren (1)

Het archief van de Historische Vereniging bevat een zevental prachtige foto's. Deze opnamen zijn vanaf de watertoren in verschillende richtingen gemaakt in de jaren zestig van de vorige eeuw.

Voor sommige lezers is dit nog net niet 'voor mijn tijd'. We zullen deze foto's in de komende afleveringen van Beijerlandsche Berichten plaatsen. Deze keer beginnen we met een tweetal opnamen.

De bovenstaande foto is in zuidoostelijke richting gemaakt. Vooraan de achterzijde van de huizen aan de Havendam. Links van het midden zijn de huizen van de Bierkade duidelijk te zien.

Ook een deel van het Marktplein is zichtbaar. De vroegere "Oude Hoorn" en het pand waarin tegenwoordig "Vino D'Amigo" is gevestigd zijn in het midden van de foto te vinden.

De rest laten we graag aan uw goede geheugen over.

Deze foto is meer in oostelijke richting genomen. Op de voorgrond weer de achterzijde van de huizen aan de Havendam. Aan de overkant van de Haven valt de wit geverfde bedrijfsruimte van de firma Koen Visser op. Ook is de brug over de Haven te zien. Bijzonder is dat achter het bedrijfsterrein van de firma Koen Visser een leeg landschap zichtbaar is, Ruim tien jaar later zal hier de wijk de Oosterse Gorzen verrijzen.

B A Z Z
Jeans & Casual

Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland
www.bazzcasual.nl

De ambachtsheerlijkheid in de 18^e eeuw (slot)

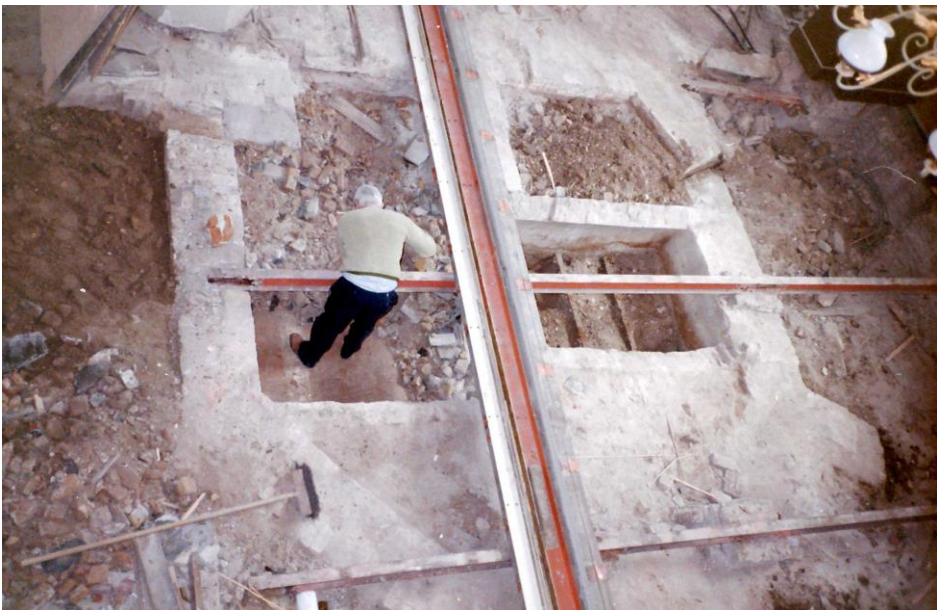
Jan P. van der Spek

Inleiding

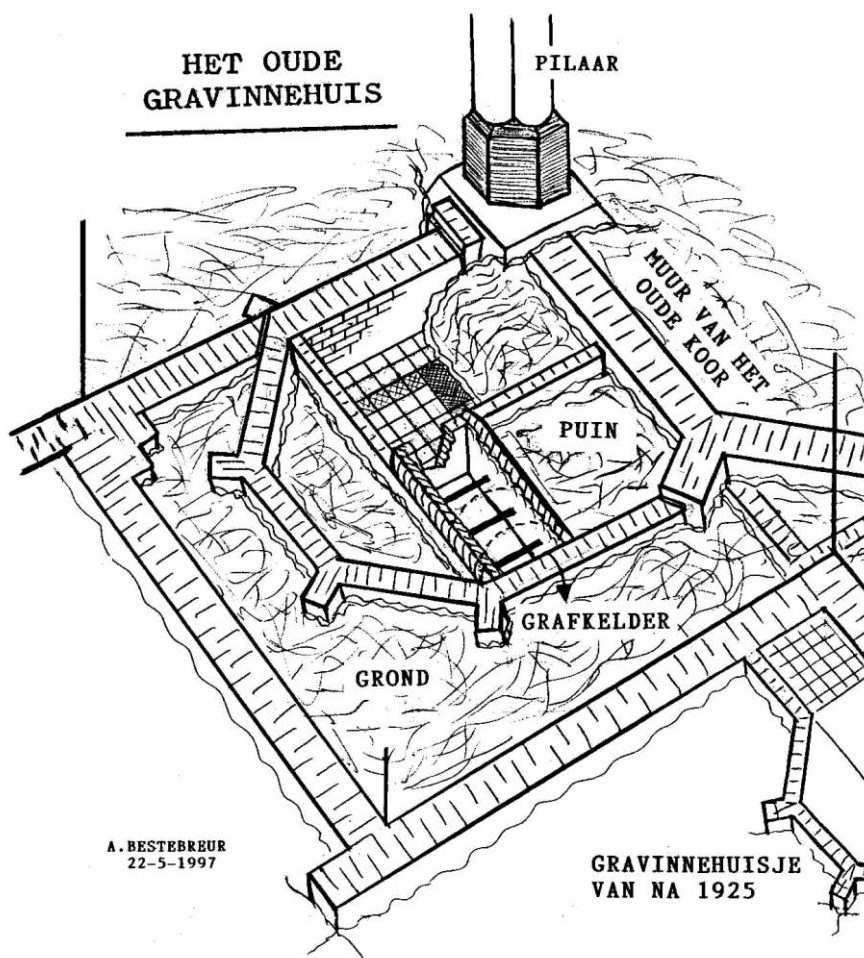
In voorgaande artikelen kwamen de ambachtsheren en vrouwen van de 18^e eeuw aan de orde. Ik dacht dat het derde deel tevens het slot van deze reeks zou zijn, maar ... er is nieuws! Vorige keer besloot ik met: *‘Een bijzonderheid is dat hij [Jan de Cerff] en zijn vrouw Anna Nutges in de Dorpskerk begraven werden. Tenminste daar gaan we dan maar van uit.’* Waarom deze terughoudendheid? Daarover gaat dit slotartikel.

Oude bronnen

Van Ollefen ⁽¹⁾ schrijft in 1793 in zijn dorpsbeschrijvingen over het Gravinnenhuisje bij de Dorpskerk het volgende: ... *kamertjen; onder hetzelfde is een grafkelder, overdekt met witte marmeren zarken, en op dezelve keurig uitgehouwen het wapen van den in den jaare 1752 aldaar begraven Ambachtsheer Jan de Cerff* ... Ook A.J. van der Aa ⁽²⁾ geeft een soortgelijke beschrijving in zijn Aardrijkskundig woordenboek van 1840.

Siderius ⁽³⁾ heeft in 1967 wat meer nieuws: Anna Nutges werd in 1748 in de kerk begraven, Jan de Cerff volgde zijn vrouw in 1752 en tenslotte werd ook zijn schoonzuster Catharina Nutges in 1756 eveneens in de kerk begraven. Van deze drie personen zijn ook aantekening in de begraafregisters van de kerk aanwezig. Arie Bestebreur ⁽⁴⁾ besteedt in 2004 ook aandacht aan deze zaak. Hij schrijft: *'Het kan zijn dat zij [Jan de Cerff en Anna Nutges] ernaast of elders in de kerk begraven zijn, het is niet meer te achterhalen'*. Bij de afbraak van het (oude) Gravinnehuisje in 1925 vond men immers geen spoor van deze begraven personen. In 1997 werd een nieuwe vloer in de kerk aangebracht. Dat was de laatste kans om een blik te werpen op de restanten

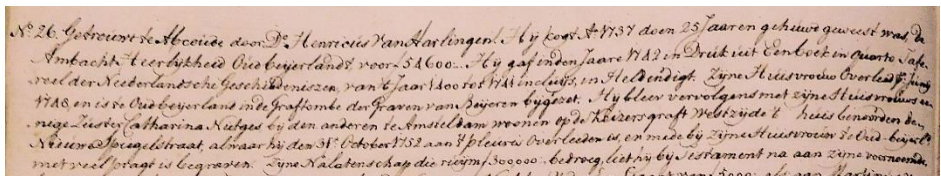

van het oude Gravinnenhuisje. Arie Bestebreur heeft indertijd de situatie goed bekeken en er later een duidelijke tekening van gemaakt (zie afbeelding). In de tekening zijn de funderingen duidelijk te zien. Ook is aangegeven dat er veel puin binnen de fundering aanwezig was. De foto (ook uit 1997) geeft de toestand weer zoals die was voor de aanleg van de nieuwe vloer. Helaas was er toen geen tijd voor verder onderzoek. Fijn dat Arie Bestebreur toestemming gaf om de foto en de tekening in dit blad te publiceren.

Nieuwe vondsten

Op een zeker moment kreeg ik van iemand van de Universiteit van Amsterdam de tip om eens in het Gelders Archief in Arnhem te kijken. Zij zouden over meer gegevens over Jan de Cerff beschikken. Een bezoek aan dit archief leverde, naast bevestiging van een aantal reeds bekende zaken, ook een tweetal mooie vondsten op. Veel gegevens bleken vanuit het kasteel De Cloese ⁽⁵⁾ in het Gelders archief beland.

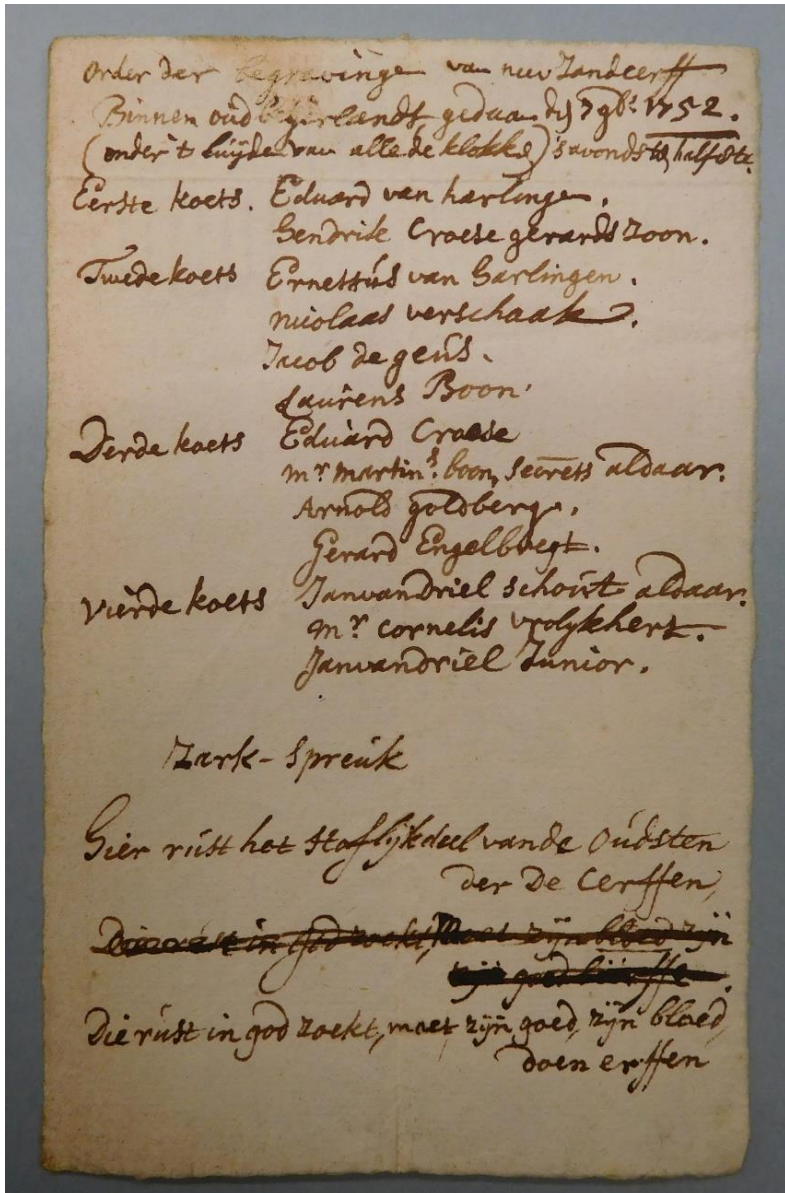
Allereerst vond ik aantekeningen van Ernestus van Harlingen ⁽⁶⁾ gedateerd rond 1800 met onder meer de volgende beschrijving: *Zijne huisvrouw overleed 5 juni 1748 en is te Oud-Beijerland in de Graftombe der Graven van Beijeren bijgezet. Hij bleef vervolgens met zijne huisvrouws enige zuster Catharina Nutges bij den anderen te Amsteldam woonen op de Keizersgraff Westzijde 't huis benoorden den Nieuwe Spiegelstraat, alwaar hij den 31^e October 1752 aan 't pleuris overleeden is en mede bij zijne Huisvrouw te Oud-Beijerland met veel pragt is begraven.*

N° 26. Getrouwe te Heerde door D^r. Henricus van Harlingen. By koets 1737 doen 25 Jaaren getruwt geweest was de Ambachts Heerlijckheid Oud-Beijerland voor 54000... By gaf inden Jaare 1742 en Dried met Convent en Querte van de mede der Nederlanden Gerechtigheden van 6 Jaar doores 1744 in deels in Heerde. Zijne Huisvrouw overleed 5 juni 1748 en is te Oud-Beijerland in de Graftombe der Graven van Beijeren bijgezet. Hij bleef vervolgens met zijne Huisvrouws enige zuster Catharina Nutges by den anderen te Amsteldam woonen op de Keizersgraff Westzijde 't huis benoorden den Nieuwe Spiegelstraat, alwaar hij den 31^e October 1752 aan 't pleuris overleeden is en mede by zijne Huisvrouw te Oud-Beijerland met veel pragt is begraven. Zijne Salakenschap die 1749 of 175000. betrog het by 't testament na aan zijne voorvader met veel pragt is begraven. Zijne Salakenschap die 1749 of 175000. betrog het by 't testament na aan zijne voorvader met veel pragt is begraven.

Hierin wordt duidelijk aangegeven dat deze personen in het Gravinnenhuisje begraven zijn. Het is zelfs geschied met veel pracht. Een andere vondst ⁽⁷⁾ geeft aan wat we ons hierbij moeten voorstellen. Een delegatie van de familie uit Amsterdam was hiervoor speciaal naar Oud-Beijerland afgereisd. Maar niet alleen familie van weerszijde (zowel van de Cerff als van Nutges) maar ook een zware delegatie van de magistraat van Oud-Beijerland in de vierde koets. Onder het gebeier van de beide klokken, reed men op 7

november 1752 tegen half acht 's avonds naar de Dorpskerk. Van Harlingen,
Croese en Boon waren familie van Jan de Cerff, Verschaak en De Geus waren
familie van Anne Nutges.

mr. Martinus Boon was in die tijd secretaris van Oud-Beijerland en bovendien familie. Arnold Goldberg en Gerard Engelbregt waren relaties uit de wereld van Amsterdamse kooplieden. In de laatste koets Jan van Driel van Goudswaard, Schout van Oud-Beijerland en zijn zoon Jan van Driel van Goudswaard jr. die later zijn vader zou opvolgen als Schout. mr. Cornelis Vrolijkheid was penningmeester van Oud-Beijerland. Het document bevat ook nog een *zark-spreuk*. Of deze spreuk nog ergens aangebracht moest worden is niet bekend. Het is in ieder geval niet gebeurd.

Deze spreuk luidt:

*Hier rust het stoflijk deel van de oudsten der De Cerffen
die rust in God zoekt, moet zijn goed, zijn bloed doen erffen*

Conclusie

De geschiedenis van het Gravinnenhuisje is nu wel min of meer compleet. In of vóór 1614 werd het tegen de kerk aangebouwd als grafkamer voor Sabina van Egmont. Dit volgens haar uitdrukkelijke wens zoals in haar testament verwoord. In of kort voor 1748 werd naast de kelder van de gravin, een grafkelder gemaakt voor de familie De Cerff. Hierin werden bijgezet: Anna Nutges (1749), Jan de Cerff (1752) en Catharina Nutges (1756). In 1925 werd het Gravinnenhuisje afgebroken en de kist van Sabina van Egmont werd daarbij overgebracht naar een nieuwgebouwd Gravinnenhuisje. De zerk die de kelder van de familie De Cerff dekte, werd ook verplaatst naar het nieuwe Gravinnenhuisje. De resten van de familie De Cerff zijn niet verplaatst en bevinden zich (naar alle waarschijnlijkheid) nog steeds in het oude Gravinnenhuisje in een ruimte onder de vloer van de kerk.

bronnen en literatuur

1. L. van Ollefen. *De Nederlandsche stad- en dorp-beschrijver. De Hoeksche Waard*. (Amsterdam 1793).
2. A.J. van der Aa. *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, deel 2*. (Gorinchem 1840).
3. K. Siderius. *Uit vervlogen dagen*. (Oud-Beijerland 1967).
4. A. Bestebreur. *De Dorps-kerck van Out-Beierlant*. (2004); foto p.12; tekening p.13.
5. Het kasteel De Cloese ten oosten van Lochem kwam in 1854 door een erfenis in handen van Maria Anna Cornelia van Harlingen. Zij was een nakomeling van de Amsterdamse Ernestus van Harlingen (1649-1705) en Johanna de Cerff, een tante van de, kinderloos gestorven, Jan de Cerff. Stukken van het Amsterdamse familiearchief kwamen door haar in Gelderland terecht.
6. Gelders Archief. toegang 0540 (Huis De Cloese) inv. nr. 78.
7. Gelders Archief. toegang 0540 (Huis De Cloese) inv. nr. 174.

Kinderen in kranten

Te OUD-BEIERLAND kunnen tegen half April
2 à 3 schoolgaande Kinderen
geplaatst worden bij de Wed. A. TASELAAR. Inlichtingen bij J. STEENHOEK, Oud-Beierland. 1173 8

Vroege kinderopvang, toen al in Oud-Beijerland. Een advertentie uit de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 17 februari 1922

St. Nicolaas.
In den winkel van
C. WEEDA,
Kerkstraat 80, Oud-Beijerland
moet U wezen om uw **kinderen** een plezier te doen.
Daar vindt U tegen zeer lage prijzen een prachtsorteering in **SPEELGOEDEREN**, zooals Poppen, Baby's, Serviezen, Stoommachines, Tooverlantaarns. ijzeren en houten Bouwdoozen, enz. enz., te veel om op te noemen.
Verder ook **pracht-cadeaux voor Jongelui.** Komt zien en u koopt beslist. 7030 20
ZIE ETALAGE.

2 november 1923

Foto's van toen en nu

De andere roomboterfabriek

Pieter Jan in 't Veld

In het boek “uit vervlogen dagen” van K. Siderius is een hoofdstuk gewijd aan de roomboterfabriek “zuivelfabriek te Oud-Beijerland” gevestigd in het pand Koninginneweg 60.

Op 17 mei 1889 vragen zuivelfabrikant Bernardus Adrianus de Kok en de reiziger Johannes van Overbeek een bouwvergunning aan voor de bouw van een boterfabriek.

Op de Oostdijk waar later café “Sportzicht” is gevestigd.¹

Kort daarop wordt op 1 juli 1899 de v.o.f. “de Kok en van Overbeek” opgericht.

Het doel van de vennootschap is: *“hebbende de fabricage van roomboter en het uitoefenen van de handel in roomboter en aanverwanten artikelen”*.

Volgens de vennootschapsakte zijn beide vennoten in Rotterdam woonachtig daar is ook de vennootschap gevestigd.

Voor de fabricage van roomboter heeft de fabriek melk nodig en al snel verschijnt er op 6 september 1899 in de Nieuwe Vlaardingsche Courant een advertentie waarin zij vragen: *dagelijks melk aangeboden te krijgen, tegen literprijs of vetgehalte”*.

Waarschijnlijk kregen de Rotterdammers weinig melk aangeboden en daardoor veel concurrentie ondervonden van de eerder in 1888 opgerichte “zuivelfabriek te Oud-Beijerland” aan de Koninginneweg, opgericht door in de streek

¹ Archief polder Oud-Beijerland inv. no. 760.

bekende personen zoals Pieter Breesnee (pachter van de hoeve de Hoogerwerf), de huisarts Kommer Lodder, de griffer bij het kantongerecht Johannes Kornelis van Weel. En later is ook betrokken bij de zuivelfabriek, Goris Cornelis Vink.

Nog geen jaar later is te lezen in de Staats Courant een bericht dat de vennootschap op 12 mei 1889 met terugwerkende kracht vanaf 1 maart is ontbonden. De vereffening en liquidatie van alle lopende zaken van de vennootschap zal worden gedaan door Bernardus de Kok.

Waarschijnlijk is de zuivelfabriek onderhands verkocht want in 1901 zijn de eigenaren: de kooplieden Sybrand de Vroedt, Bastiaan Willem Hollaar, Dirk Jansz. de Vroedt, Dirk Adrianus de Vroedt en de metselaar Gooy Pijl.² Zij verkopen de zuivelfabriek weer snel door aan de zuivelfabrikant Simon Langerveld, waarschijnlijk de eigenaar van de hoeve “Even Buiten”.³

² Kadaster artikel 2602-1.

³ Kadaster artikel 2612-1.

Ook dit blijkt geen succes want in de periode 20 november tot 6 december 1902 verschijnen er in het Rotterdams Nieuwsblad enkele advertenties dat de “zuivelfabriek Hoeksche Waard” te koop is door verandering van zaken. Wellicht is er geen koper gevonden want op 17 januari 1903 is er een advertentie waarin een veiling op 4/11 februari 1903 wordt aangekondigd in hotel de “Oude Hoorn”. Onder lot no. 7 zal geveild worden: *“eene volle werking zijnde stoomzuivelfabriek a/d Krooswijkschedijk met inventaris en machinerieën geschikt voor 700 liter. Nieuw gebouwd langs de stoomtram naar Rotterdam”*.

Uit de hand te koop,
door verandering van zaken: de
St. Zuivelfabriek
„De Hoeksche Waard”
te **Oud-Beierland**, zeer gun-
stig langs **Stoomtram-Rotter-**
dam. Ook voor andere doelein-
den geschikt. Te bevragen bij
den eigenaar. 24812 12

Waarschijnlijk wordt de zuivelfabriek gekocht door H. Louter en J. van der Sijs uit Heinenoord. Zij vragen bij de polder vergunning aan voor het verbouwen van het gebouw “zuivelfabriek Hoeksche Waard” staande aan de buitenloop van de Oud-Beijerlandsedijk.⁴

Bij het Kadaster staat uitsluitend als erfpachthouder de grossier Hendrik Pietersz. Louter uit Heinenoord. Hoe het met de nieuwe ondernemers en hun zuivelfabriek is gegaan is niet gevonden in 1919 wordt het pand verkocht aan de houtdraaier Klaas van de Wetering, als hij in het zelfde jaar de fabriek doorverkoopt aan Hendrik de Vlieger wordt het gebouw aangemerkt in het Kadaster als huis en erf.⁵

Kort daarop begint Bastiaan Verhoog in dit pand Oostdijk 271 een café.

⁴ Archief polder Oud-Beijerland inv. no. 779.

⁵ Kadaster artikel 3445-1.

Aanwinsten

Alie van den Berg

Aanwinsten vanaf 31-juli 2019

Restauratie toren dorpskerk ca. 150 foto's

Reünie Mavo Koninginneweg, 2010 document, speciale uitgave schoolkrant afscheid de heer Vernie.

Opening lift van Open Waard, 3 foto's

Afbraak boerderij Swank Spuidijk ca. 180 foto's.

Opening Jeu de Boules, locatie Rustburg.

Ambulancevervoer Duifhuizen, opening Abel Tasmanstraat 4-6, 1969.

Diverse ambachtsheren van Oud-Beijerland.

25 jarig ambtsjubileum burg. Hammer in 1961 ca. 20 foto's.

Serie foto's van 400 jarig bestaan in 1959.

Bezoek Prins Bernhard aan KONI, 1958 ca. 20 foto's.

Bestanden familie Baars, van der Stoep, in 't Veld, genealogie.

Uitleg rouwbord familie Schoonhoven in dorpskerk.

Diverse advertenties.

Aanvulling foto's van 30 april 2009.

Boekje "Welkom in uw nieuwe woonplaats".

15 foto's opening Overbrugging door Prinses Beatrix 27 mei 2014.

Groot aantal bouwtekeningen en veilingen, nu met het abonnement van het Kadaster op de juiste plaats gezet.

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
Oud-Beijerland | Heinoord
T 0186-612592 | T 0186-602086

**bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl**

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voorstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repeloerstraat 61B
3297 BL Puttershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken